

УДК 342.922

Яна Володимирівна МІРКЕВИЧ,

курсант групи Ф1-205 ХНУВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент Казанчук І. Д.

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПРИТЯГНЕННЯ ДО АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ВЧИНЕННЯ БУЛІНГІВ ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ (У ШКІЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ)

В останні роки надзвичайно загострилася проблема насильства, здійснюваного самими дітьми одне до одного в освітньому процесі. Поширення в освітній практиці такого явища, як булінг, визнано соціальною проблемою всього світу. Ситуація з булінгом в Україні є теж невтішною. Все частіше серед учнівської молоді доводиться чути про жорстке, іноді навіть нелюдське поводження дітей один з одним. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я серед країн Європи Україна посідає четверту сходинку за рівнем проявів агресії серед молоді. Слід врахувати, що така агресивна поведінка підлітків має на меті шляхом фізичного, психологічного, економічного, а іноді навіть сексуального насильства, принизити і залякати малолітню/неповнолітню особу. Найжахливішим є й те, що в суспільстві, за результатами опитування, проведеного U-Report Україна у травні 2016 року, 26 % опитуваних стверджували, що наявність такого явища як «булінг» не є чимось дивним. При цьому, наслідки булінгу проявляються у нанесенні психічної та/або фізичної шкоди, страху, тривози, ізоляції потерпілого від суспільства в цілому.

Відтепер Законом України від 18.12.2018 року № 2657-VII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)» запроваджено адміністративну відповідальність за вчинення «булінгу» – діяння учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого. Отже, з січня 2019 року за ст. 173⁴ Кодексу України про адміністративні правопорушення (надалі – КУпАП) цькування неповнолітньої чи малолітньої особи каратиметься штрафом від 850 до 1700 грн, або громадськими роботами від 20 до 40 год. Такі ж повторно вчинені упродовж року діяння особою, або групою осіб каратимуться штрафом у розмірі від 1700 до 3400 грн, або ж від 40 до 60 год. громадських робіт. У випадку, коли цькування здійснюють особи віком від 14 до 16 років, відповідальність за них нести будуть їхні батьки, або особи, що їх замінують. До них також застосовується штраф у розмірі від 850 до 1700 грн, або громадськими роботами від 20 до 40 год.

Діяльність щодо запобігання і протидії булінгу в закладах освіти покладено державою на територіальні органи Національної поліції, насамперед, підрозділи ювенальної поліції. При цьому працівникам поліції в процесі

забезпечення створення у закладі освіти безпечного освітнього середовища, вільного від насильства та булінгу, слід враховувати, що в дійсності існує безліч видів булінгу, які відбуваються в освітньому процесі (у шкільному середовищі): серед учнів; цькування вчителя учнями; цькування учня вчителем; цькування вчителя у педагогічному колективі. При цьому поліцейському слід бути ще й гарним психологом. Адже найчастіше дитина, яка стає жертвою цькування, не має друзів, її самооцінка є досить низькою, часто знаходиться у депресивному стані, відмовляється йти до школи, а іноді навіть трапляються випадки, коли дитина наносить собі ушкодження. Крім того, не слід забувати, що таке протиправне діяння як цькування не може бути вчинене без наявності його сторін: булера – кривдника, жертви булінгу, та особи, які були свідками вчиненого – спостерігачі. В цьому аспекті цікавим фактом є те, що за приховування про відомі випадки цькування серед осіб освітнього процесу, керівникові закладу освіти повинні виписати штраф у сумі від 850 до 1700 грн, призначити виправні роботи, які триватимуть один місяць, та відрахувати від заробітної платні 20 %. Нажаль, Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)» не визначено ніякої відповідальності для осіб, які є спостерігачами цькування. На нашу думку, було б доцільно виправити цей недолік з обов'язковим внесенням відповідних доповнень до ст. 173⁴ КУпАП «Булінг (цькування) учасника освітнього процесу». Адже як показує практичний досвід, краще раз побачити і відчувти відповідальність за вчинене, зробивши з цього правильні висновки, ніж 100 раз почути, та вчиняти і надалі щось подібне, завдаючи шкоди іншим людям.

Таким чином, можна зробити висновок, що булінг (цькування) – це відносно новий термін як в правовому полі, так і в громадському середовищі. Проте протидія булінгу, притягнення винних осіб до адміністративної діяльності за фактами цькування є важливим напрямком юрисдикційної діяльності поліції України.

Одержано 11.04.2019

УДК 351.74(477)

Наталія Олегівна РАСТОРГУЄВА,

курсант групи Ф1-206 ХНУВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент Казанчук І. Д.

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ДИТИНИ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

В умовах розвитку євроінтеграційних процесів в Україні, проведення адміністративної реформи актуальності набуває створення дієвого правового механізму забезпечення прав дитини в нашій країні. Ст. 24 Угоди про асоціацію